

Eloonjäämiskysymyksiä

Kirjastoalan järjestöissä on jo pidemmän aikaa kannettu huolta siitä, millä nuoria saataisiin mukaan toimintaan. Seuraavan sukupolven edustajat ovat vähissä työryhmissä ja vastuullisissa tehtävissä, eikä nuorten ääni kuulu eteenpäin edes työpaikoilta. Toisaalla kirjastoalan nuoret ammattilaiset ovat järjestäytyneet ensiksi Facebookissa, sittemmin myös muualla Nuorkirjastonhoitajien joukoksi, jonka äänin on kaivattu mm. ajanmukaisempaa otetta rekrytointiin, kirjastojen kehittämishankkeisiin ja tulevaisuuden visioihin digitalisoituvassa maailmassa.

Sekä vanhempien että nuorempien ammattilaisten toiveet eri foorumeilla ovat hyvin samankaltaisia – nuorille olisi tilaa ja tilaisuuksia, mutta miksi havainnot tilanteesta ovat erilaisia?

Tässä numerossa on annettu nuorille ammattilaisille tilaa tuulettaa kokemuksiaan kirjasto- ja tietopalvelutyöstä. On mukava huomata, että kirjoitukset eivät ole vain kohteliaita esittäytymisiä, vaan niissä nostetaan esille niin tyytyväisyyden aiheita kuin ongelmia.

Molempien osalta havainnot ovat virkistävää luettavaa. Toisinaan tuntuu, että olisi tarpeellista useammin muistuttaa myös siitä, että kirjastoalan työ koetaan edelleen haastavana, kiehottavana ja innostavana.

Informaatiotutkimuksen tarjoaman koulutuksen arvo osataan selvästikin nuorten ammattilaisten silmin nähdä. Osaaminen haluttaisiin saada myös jalkautumaan käytännössä. Nykyisellään koulutus antaa monipuolisia valmiuksia, jotka avaavat ovia perinteistä kirjastotyötä paljon laajemmalle alueelle – siksi moni opintojensa jälkeen sijoittuuakin kirjastotyön ulkopuolelle, sillä tiedonhallinnan ja tietojärjestelmien tuntemus on käyttökelpoista ja monille alueille siirrettävää osaamista.

Into, rohkeus, innovatiivisuus ja asiantuntijuus kuuluvat adjektiivien joukkoon, joilla nuoret ammattilaiset kuvaavat omaa koulutuksen perusteella saatuja lähtökohtiaan. Tarjolla olisi työnantajille siis osaava joukko nuoria ammattilaisia, joiden taitoja voisi hyödyntää sisältö- ja teknologiaosaamisen osalta muutenkin kuin sijoittamalla heidät rutiinityöhön.

Nuoret ammattilaiset näkevät myös kirjastotyön haastavana ja monipuolisena. Kokeneempien kollegojen kokemuksesta osataan oppia ja pidetään sitä arvokkaana hiljaisena tietona, jota ei opeteta missään koulutuksessa. Mahdollisuuksia kehittää osaamistaan ja ammattitaitoaan niin sisäisen koulutuksen kurseilla tai kansainvälisessä työvaihdossa arvostetaan. Kypsyttä osoittaa myös

sen ymmärtäminen, että yhteistyötä tarvitaan myös teknologisten uudistuksien sovittamiseen työyhteisön kontekstiin.

Uudistusten tarve tulee kuitenkin ilmeisenä haasteena läpi kirjoituksissa. Seuraavan sukupolven diginatiivius, kasvaminen digitaalisen kulttuurin sisällä, näkyy ehkä lievästi kiusaantuneina huomioina siitä, ettei kirjastomaailmassa selvästikään eletä samassa ajassa. Nuorten kasvavana huolena ovat myös lyhytaikaiset työsuhteet ja alan huono palkkaus, jotka koskettavat erityisesti aloittelevia työntekijöitä.

Kirjastoissa korostuu oppiminen kokeneemmilta kollegoilta – nuoremmat ovat kuitenkin havainneet, että suunta voisi olla myös päinvastainen. Nuorilla voi olla sellaista hiljaista tietoa, jota kannattaisi kuunnella.

Ei voi välttyä päätelmältä, että seuraavalla sukupolvella on tasokas koulutus, hyvä ammatillinen itsetunto ja avoimet silmät näkemään sen, miten he voisivat sijoittaa osaamisensa kirjastoissa paremmin parantaen tai uudistaen myös kirjastojen palveluja. Ne saattavat olla juuri niitä kaivattuja kilpailutekijöitä, jotka pitävät kirjastot hengissä tulevana aikoina.

Päivikki Karhula